

1860.

Játékszini

búcsúvételi

EMLÉKKÖNYV.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Kiadta :

Jakab István,

dalszintársulat sugója.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Játékszíni

búcsúvételi

EMLÉKKÖNYV.

KIADTA:

BCU Cluj / Central University Library, Cluj

JAKAB ISTVÁN,

dalszintársulat sugója.

ERDÉLYI MUZEUM
KÖNYVTÁRA

KOLOZSVÁRTT.

A rom. kath. Lyceum betüivel.

1860.

Komáromi Lajos

kedvencz dala.

Barna menyecskének
Szeme közé néztem,
Az én szemem fénye
Elveszett egészen;
|: Én teremtőm ugyan
Hogy is teremhet már
Ilyen sötét szemben,
Olyan fényes sugár :|

El kell már indulnom
Állj elő menyecske,
Ha már el kell esnem,
Essem az öledbe;
|: Egyszer öllelek át
Karomat levágom
Ne öleljen többet
Senkit a világon. :|

114053

A kolozsvári országos, nemzeti színházi választmány.

Elnök: Hidvégi gróf Mikó Imre.

Tagok: gróf Mikes János. Gróf Lázár Miklós.

Báró Huszár Károly.

Polgármester Wendler Frigyes. Nagy Elek.

Pótló-tagok: gróf Eszterházi Kálmán.

Páll Sándor.

Jegyző: Groisz Ferdinánd.

Pénztárnok: Streicher Mihály.

Gazda: Olasz Károly.

Névjegyzéke

a kolozsvári országos színi választmány pártfogása s
Havi Mihály igazgatása alatti dalszintársaságnak.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Igazgató:

Havi Mihály.

Férfiak:

Albisi László, *dráma ügyelő.*

*Alajos János.

*Baráti Sándor, *dalnok.*

Barta Elek.

Bodorfi Henrik, *dalnok és
dalmű rendező.*

Bokor József, *dalnok.*

Ferdinánd Gusztáv, *táncz-
művész.*

*Felix Mike.

Follinus János, *dalnok és
dalmű rendező.*

Főző Albert.

Gerecs János.

Gyulai Ferencz, *dráma ren-
dező.*

*Gócs Ede, *karnagy.*

Jakab István, *sugó.*

Jekelfalussy Albert, *dalnok.*

Káldi Gyula, *karnagy.*

Komáromi Lajos.

Marzelli Géza, *dalnok.*

Montella Lajos, *1-ső táncz.*

Ormay Ferencz, *dalnok.*

Ottó Károly, *festő.*

*Paulay Ede, *dráma rend.*

*Pauli Richárd, *dalnok.*

Palatkai Gábor.

Simonyi Károly.

Szilassi József.

*Szücs Lajos.

Szabó Mózsi, *ruhatári fel-
ügyelő.*

* jegyzettek más társulathoz mentek.

Tar Csatár.
*Tótfalusi József, *opera ügyelő.*

Turcsányi Imre, *meghalt.*
Vadász József.

*Weixler Ferdinánd, *első hegedős.*

N ö k :

*Alajosné Eliza.
Aranyváry Emilia, *1-ső tánczosnő.*

Baranyiné Mária.
Bodorfiné Etelka.
Bokorné Körösi Ágnes.

*Cser Julia.
*Fridrikné Amália, *dalnoknő.*

Follinusné Antonia.
Ferenczi Izabella, *dalnoknő*

Farkas Mari, } *tánczosnők.*
Kohn Fáni, }

*Láng Berta.

Láng Mari.
Májér Luíza, *tánczosnő.*

Majosházi Klára.

Pataki Róza.

*Polákoviczné Julia.

Schaffüttel Minka.
Schinek Józsefa, *dalnoknő.*

Szabó Eszter.
Turcsányiné Antónia.

Gyermek szerepekre :

Albisi Anna.
Follinus Emil.
Follinus Aurél.
Follinus Hermine.
Havi Lajos.
Turcsányi Lajos.

Pénztárnoknő :
Waltherné Natália.

J e g y s z e d ö k :
Zártszékiek: Dézsikovics József. Keppel Farkasné.

Földszin: Kreitel Lajosnő
Karzat: Grau József.

F o d r á s z :
Reinhard György.

F e s t ő s e g é d :
Beczka Károly.

S z a b ó k :
Kreitel Lajos. Keppel Farkas

A g g s z i n é s z :
Könyves Máté, gyámoltva az igazgató társulat némely lelkes tagjai által.

J e g y ő r : Pákászki Rudolf.

Z e n é s z e k :
A helybeli katonai zenekarból 24 egyén.

H á z m e s t e r :
Grau Frigyes.

S z i n h á z s z o l g a :
Kertész József.

S z e r t á r n o k :
Reisner Péter, 3 segédjével.
Fütést, világít. haszonbérllő:
Vinkler György.

V i l á g i t ó k :
Körösi Andr. Molnár György
R e n d e s d i s z i t ó k :
Bencze József. Kovács József.
Szilasi Bálint. Kecskeméti Elek.

S e g é d e k :
Gazdag L. Szabó J.

Előadott színművek névsora.

Octoberben 1859.

30-án Árpád ébredése. Kazinczi Ferencz évszázados ünnepe emlékére. Hűség próbája, vigj. 1 felv.

Novemberben.

1-én Lammermoori Lucia, dalmű 3 felv.

3-án Tacsók, színmű 5 felv.

5-én Ernáni, dalmű 4 felv.

6-án Liliomfi, vigj. dalokkal 3 felv.

7-én Egy tündérrege, vigj. 3 felv.

8-án Parlagi Jancsi, népszínmű dalokkal 3 felv.

9-én Az árva fiu és londoni koldusok, színmű 5 felv.

10-én Lucia di Lammermoor, Pauli Richárd föllépte.

13-án Egy királyné, er. tört. drám. 4 felv. *e színpadon először.*

14-én Nagy apó, népszínmű 3 felv.

15-én Czárnö, dráma 5 felv.

16-án Fenn az ernyő nincsen kas, vigj. 3 felv.

17-én Gritti, er. tört. drám. 5 felv.

19-én Kunok, dalmű 4 felv.

20-án Szökött katona, népszínmű 3 felv.

21-én Diogenes, dráma 6 felv.

22-én Rigoletto, dalmű 4 felv.

23-án Hymnus „Erdélyi Jánostól“. A dalszintársaság összes személyzete által énekelve. Bánkban, er. tört. drám. 5 felv. Az erdélyi Múzeum ünnepélyére.

24-én Rokkant huszár, vigj. dalokkal 3 felv.

25-én Don Caesar de Bazán, dráma 5 felv.

26-án Norma, dalmű 2 felv. Schinek Józsefa és Marzelli Géza, *mint szerződött tagok, először.*

27-én Tékozló, tüneményes melodr. 3 felv.

28-án Királyi csók, vigj. 3 felv.

29-én Marcsa, ezred lánya, vigj. dalokkal 3 felv.

30-án Márta, dalmű 4 felv.

Decemberben.

- 1-én Egy nő kiugrik az ablakon, vigj. 3 felv.
3-án Ilka, magyar dalmű 3 felv. Fridrik né jutalmára.
4-én Csikós, népszinmű dalokkal 3 felv.
5-én Vén bakancsos, népszinmű, dalokkal 3 felv. Tóth Soma, a pesti nemzeti színháztól mint vendég.
6-án Deborah, népdrama 4 felv.
7-én Ördög Róbert, komoly dalmű 5 felv.
8-án Charlotte kapitány, vigj. 3 felv. Tóth Soma mint vendég.
10-én Egy szegény ifju története, drám. 5 felv. 7 képben, Paulai Ede jutalmánl. *E szinpadon először.*
11-én Mátyás diák, vigj. 3 felv. dalokkal. Tóth Soma mint vendég.
12-én Márta, vig dalmű 4 felv.
13-án Egy színész élete, drám. 5 felv.
14-én 33,333 ft. 33 kr. egy napra vigj. 3 felv. Simonyi Károly jutalomjátéka. *E szinpadon először.*
15-én A rab, népszinmű 3 felv. dalokkal.
17-én Trobadour, nagy dalmű 1 felv. Bodorfi Henrik jutalmára.
18-án Czigány, népszinmű 3 felv. dalokkal.
19-én Stúárt Mária, szomj. 5 felv.
20-án Hunyadi László, nemzeti dalmű 4 felv. A nemzeti színház alappénze gyarapítására Kettős világitás. Tóth Soma mint vendég. Az üdvös cél iránti kegyeletből Tóth Soma díj nélkül lépett fel.
21-én Dalos Pista, népszinmű 3 felv. dalokkal.
26-án Püskösdí királyné, vigj. dalokkal 3 felv.
27-én Eljegyzés lámpafénynél, vig operette 1 felv. Szamártej, vigj. 1 felv. dalokkal Shaffhüttel Minka jutalmára, *e szinpadon először.*
28-án Borgia Lucretia, dalmű 3 felv.
29-én Kegyenczek, dráma 5 felv.

Összesen : 47 vegyesmű.

Januarban 1860.

- 1-én Egy királyné, er. tört. dr. 4 felv.
- 2-án Falusi egyszerűség vigj. 4 felv.
- 3-án Éjszak csillaga, nagyszerű dalmű, fölemelt árral,
e színpadon először.
- 4-én Bibor és gyász, drám. 5 felv.
- 5-én Éjszak csillaga, dalmű 3 felv. (fölemelt árral.)
- 6-án Peleskei notarius, bohózat 4 felv.
- 7-én Tündér ujjak, színmű 5 felv. Follinusné ja-
vára, *e színpadon először.*
- 8-án Eljegyzés lámpafénynél, vig operette 1 felv.
Szamártej vigj. 1 felv. dalokkal.
- 9-én Gauthier Margit, drám. 5 felv. Prielle Kor-
nélia asszony a pesti nemzeti színháztól mint
vendég, *először.*
- 10-én Nabuco, komoly dalmű 4 felv.
- 11-én Tündér ujjak, színmű 5 felv. Prielle Korné-
lia asszony *másodszor.*
- 12-én Tiszabáti libácska, vigj. 1 felv. Fialat kereszt-
anya. vigj. Prielle Kornélia *harmadszor.*
- 14-én Zsidóhölgy, szomorú dalmű 5 felv. Baráti
Sándor jutalmára.
- 15-én Bányarém, néprege 3 felv. dalokkal.
- 16-án Lucia, dalmű 3 felv. Szerdahelyi Nelli
asszony mint szerződött tag *először.*
- 17-én Keztyű és legyező, vigj. 3 felv. Prielle Kor-
nélia *negyedszer.*
- 18-án Antony, dr. 5 fv. Prielle Kornélia *ötödször.*
- 20-án Belizár, dalmű 3 felv.
- 21-én Essex gróf, drám. 5 felv. Prielle Korné-
lia *hatodszor.*
- 22-én Czigány, népszínmű, dalokkal 3 felv. Prielle
Kornélia *hetedszer.*
- 23-án Ördög Róbert, dalmű 5 felv.
- 24-én Angelo, dr. 4 fv. Prielle Kor. *nyolczadszor.*
- 25-én Navarrai királyné regéi, vigj. 5 felv. Prielle
Kornelia vendéjátékai jutalmául, utóljára.

- 27-én Tárगतó műverseny és dalműrészetek 4 felv.
28-án Hamupipőke, színmű 5 felv. *e színpadon először.* Prielle Kornélia asszony még egyszer „szivességből.”
29-én Lumpaci vagabundus, bohózat 3 felv.
30-án Ördög naplója, vigj 3 felv.
31-én Kunok, dalmű 4 felv.

Februárban.

- 2-án Éjszak csillaga, dalmű 3 felv.
3-án Két Barcsai, dr. 4 felv.
4-én Ernáni, dalmű 4 felv. Gerecs János javára (bérletben.)
5-én Huszáresiny, vigj. dalokkal 3 felv.
6-án Granadai éjtanya, dalmű 2 felv. Bokor József jutalmára *e színpadon először.*
8-án Evangelium és családélet dr. 5 felv.
9-én Granadai éjtanya, dalmű 2 felv.
10-én Falusiak, vigj. 3 felv.
11-én Paraszt mint dúsgazdag, tüneményes bohózat dalokkal 3 felv, Komáromi Lajos jutalmára.
12-én Két pisztoly, népszínmű dalokkal 3 felv.
13-án Bűvös vadász, dalmű 4 felv. Ferenczi Izabella javára.
14-én Pénz és becsület, drám. 5 felv.
15-én Szebeni erdő, színmű 4 felvon. oláhtánczcza. Alajos pár, és Albisi László jutalmára.
16-án Troubadour, dalmű 4 felv.
17-én Örökség, drám. 5 felv.
18-án Linda, dalmű 3 felv. Schinek József javára.
19-én Ludas Matyi, bohózat dalokkal 3 felv.
20-án Garbonczás diák, bohózat dalokkal, 3 felv.
23-án Éjszak csillaga, (közönséges ár, bérszűnet.)
24-én Egy napi kacérság, vigj. 3 felv.
25-én Hunyadi László, dalmű 4 felv.
26-án Vén bakancsos és fia a huszár, népszínmű dalokkal 3 felv. Szabó József mint vendég.

- 27-én Legjobb az egyenes út, vigj. 1 felv. Szabó József mint vendég. Színésznő, vigj. 1 felv.
28-án Lecouvreur Adrienne, drám. 5 felv.
29-én Bájital, dalmű 2 felv. Bodorfi javára.

Martiusban.

- 1-én Lady Tartuffe, színmű 5 felv.
2-án Rigoletto, dalmű 4 felv.
3-án Három Maupin, vigj. 5 felv. Polakovicsné jutalmára, e színpadon először.
4-én Okos bolond, vigj. 3 felv.
5-én Egy szegény ifju története, dr. 5 felv. 7 képben.
6-án Hunyadi László, dalmű 4 felv.
7-én Vid és a pogány magyarok, drám. 5 felv. Vadász József és Tarcsátár jutalmára.
8-án Márta, dalmű 4 felv.
9-én Fősvény, vigj. 5 felv.
10-én Virág, koszorús eszményi táncz, dalműrészteltek 3 felv. Egy ur és asszonyság, vigj. 1 felv. Becsületszó 1 felvon. Montella ur a majlandi scalaszínházról és Aranyvári Emilia k. a. volt pesti nemzeti színházi ballettánczosné, mint vendégek.
1-én Kisértet, népszínmű dalokkal 3 felv.
2-én Lucia, dalmű 3 felv. Jekelfalussy Albert ur volt pesti nemzeti színházi egyik első tenor-énekes, mint vendég.
3-án Lorenzino, dr. 5 felv.
4-én Liliomfi, vigj. dalokkal 3 felv.
5-én Zsidóhölgy, dalmű 5 felv. Jekelfalussy ur mint vendég.
7-én Granadai éjtanya, dalmű 2 felv.
8-án Vén bakancsos, Réty Mihály és fia a kis „Urambátyám“ mint vendégek.
9-én Szép juhász, Réty Mihály és fia a kis „Urambátyám“ mint vendégek.
1-én Eszmerálda, ballet 5 felv. Aranyvári k. a.

Montella és Jekelfalussy urak mint vendégek. — Kohn Fáni és Farkas Mari mint szerződött tagok.

22-én Hunyadi László — Jekelfalussy ur mint vendég.

24-én Hugenották, dalmű 4 felv. (fölemelt árral) e színpadon először. Gócs Ede javára.

25-én Eszmerálda, ballet 5 felv. Aranyvári E. k. a. Jekelfalussy és Montella urak mint vendégek.

26-án Doppler testvérek „Műversenye“ 2 szabb.

27-én Hugenották, 4 felv. Jekelfalussy mint vendég. A karszemélyzet jutalmára.

28-án Egy tékozló apa, színmű 5 felv. Paulay Ede rendezői jutalomjátékául. — E színpadon először.

29-én Hunyadi László, dalmű 4 felv. Kohn Fáni és Farkas Mari kettős magyar táncza.

30-án A festész állomképe, ballet 3 felv. Aranyvári E. k. a. Montella ur mint vendégek.

31-én Éjszak csillaga, dalmű 3 fv. Fridrik né javára.

Összesen : 107 vegyesmű.

Uj dráma szín és vig művek.

Egy királyné.

Egy szegény ifju története.

33,333 ft 33¹/₂ kr. egy napra.

Tündér ujjak.

Három Maupin.

Szamártej.

Egy tékozló apa.

Hamupipőke.

Uj dalművek.

Éjszak csillaga.

Eljegyzés lámpafénynél.

Granadai éjtanya.

Hugenották.

Csárdás táncz.

Nagy Leopoldtól.

A világon egy táncz sem fejt ki a táncz iránti vonalmat oly teljes mértékben, mint a csárdástáncz. Való, hogy a némettáncz kedélyes, a lengyel erőteljes, a francia kaczer, a spanyol érzelemkábító; ámde a csárdás egymaga annyi, mint ezek összesen, s azon felül elbizakodó. Az örömről és gyönyörrel tulszárnyaló mámore a mozgásnak. Ki valaha egy valódi csárdástánczot látott... ki látta, hogy az ifju a táncz mámoreában miként érinti bal kezével jobb sarkát, azután egyet tapsol, és miként viszi bal kezét nyaka körül, mintha önmagát akarná átölelni, jobb kezét pedig megszire kiterjeszti, mintha az égitet, mely neki mind szűkebb leszen, magától eltartóztatni akarná, s a mellett hangosan felrikolt... a mint mondám: ki a valódi csárdástánczot egyszer látta, könnyen felfoghatja, hogy egy ily táncz ellenében senki hidegvérrel, csendesen nem maradhat.

Bármilyen szilaj is a csárdás, még is meg vannak törvényei, vagy jobban mondva: saját cselekvénye. Kimért, csendes léptekkel kezdődik, a tánczolópár egymással ismeretséget köt — sebesebb lesz az üteny — az ifju kezét a leány karcsu derekára teszi, a leány pedig az övéit az ifju széles vállaira. A táncz élénkebb lesz, rezgő, ledér, ringató léptekkel mozognak előre s vissza, hogy egymásnak irányhatályt eszközöljenek. Mig az ifju jobb karjával körülöleli a leány karcsu derekát, balját feje fölé emelve, mintha kalpagját vagy pörge kalapját tartaná; addig a leány karjait tánczos ifja nyakára fűzi, s ez a forduló, az az: forgás és fordulás, mely mellett a vihartól korbácsolt időtjelentő lobogó elszégyenül... a szem alig bírja már megkülönböztetni a tánczost a tánczosnőtől. Villámgyorsan válnak szét egymástól, az ifju a leányt

magától eltávolítja, mintha egyedül ő akarná a kéj-öröm pohárt kiüríteni... mindketten külön tánczolnak, a leány a táncz kellemeit, az ifju annak kicsápongó művészetét iparkodik kifejteni. Egy magyar költő helyesen mondja: „ki a valódi csárdástánczot tánczolni akarja, annak egész embernek (az az magyarnak) kell lennie.“ De csakhamar fölenged a büszke önzés szívében, visszasoaráogja a puha karok kedves bilincseit, a tánczos ohajlja párját s rohan az elhagyott tánczosné felé: de ez oly könnyen nem enged, ő a táncz bántalmait még nem feledte el, s repülő hátra irányzott léptekkel elszuhan tőle. Ő követi, most azt képzei hogy megragadhatta, de ez forgószél módjára surran el mellette, mint szélről felfogott rózsalevél. Ujból mindenik magára tánczol. A tánczos tánczművészete által igyekszik tánczosnéjét magához édesgetni — a tánczosné nézi őt — megmaradva ingerlő és ringató lépteiben s törekvését lemosolyogja... úgy látszik, semmi édesgetés nem akar használni: ekkor a tánczos egyet tapsol s ujjong... s ez világos parancsjel, ez ellen nincs óvás, nincs menekvés, a tánczosné hozzárepül, mintha az elveszettek képzelt szeretőt viszont ölelné... ujból kezdik a gyors forgást... mintha a tánczospár egymásba forni akarna soha soha többé el nem válandó. Fölhangzik végül a csárdás berekesztő hangfogata, a rohanó tánczosoknak „állj meg“ et parancsolva, a tánczospár egymástól elvál.

Büszkén törli a cigány polgártárs kondor bajuszát, mert tudja jól, hogy egy ily szép táncz csak is nyireltyüje uralma alatt teremhet.

Anthologia :*)

mindenféle nemzet legdivatosabb népdalaiból.

Nápoly. Ki van kívül az ablakon ?

Jöjjön be, majd megcsókolom.

Török (énekli a miniszterium) :

Szívárványos az ég alja,

Nem jól van a fejem alja.

Páris. Ha te elmegy, én is el

Nem maradok töled el.

Úgy babám, úgy, úgy, úgy,

Ha te szeretsz, én is úgy.

Ha te bemegy, én is be

Megcsókollak odabe ;

Úgy babám, úgy, úgy, úgy,

Ha te szeretsz, én is úgy.

Muszka. Nincsen kedvem, elvitte a gólya

Mert ott jártam, hol nem kellett vóna.

Angolországi népdal.

Egy életem, egy halálom,

Pál mester a viczispányom.

Elmult már a hideg ősz,

Derby lord lesz krumplicsős.

Meklenburg

Lóra, csikós lóra! elszaladt a ménes!

A pányvára kötve ihaja!

Maga van a nyerges, igaz a.

Páris. (Ezt énekli a Moniteur a többi ujságíróknak) :

Kis kutya, nagy kutya

Ne ugass hiába . . .

(*Congressusdal* : énekli az összes diplomatia.)

Esik eső, látom én azt,

Sár lesz abból, tudom én azt,

Ajtó nyílik, hallom én azt,

Valaki jön, tudom én azt.

* Ez és a következő költemények az „Üstökös“-ből vannak átveve.

Sztambuli dal (Oláhország felé):

Utánad folynak könnyeim
Ki tőlem elszakadsz,
Ki látván hő keserveim,
Egy könnyre sem fakadsz.

Oláh-moldvai nóta.

Hadd szapuljon az irigy, — az irigy
Ketten kicsufoljuk így — foljuk így
Ketten élünk kedvesen, — kedvesen
Összekelünk csendesen, — csendesen.

Franczia dal (Poroszország felé):

Ne hajts a mendemondára
Ülj a térdem kalácsára.

Olasz népdal.

Kerek az én csizmám sarka
De drága!

Montenegroi (Muszkaország felé):

Jaj de fázom egy ingválba, egy ingválba,
Takarj rózsám a subádba, a subádba.

Muszka népdal (Oláhország felé):

Nyisd ki babám az ajtót,
Magyar kopogtat, nem tót.

Franczia (Angolország felé):

Ez a szemem, ez az egyik
Jobban kacsint, mint a másik;
Ne haragudj édes, ne haragudj kedves,
Édes kedves galambocskám.

Hamburgi népdal (éneklik a börzén):

Piros khüküricze szár,
Khapálatlan maradhál,
Héj szöke váltó, mit Protest
Fhizethetlen hagyattál.

Ez a czime : Politika; De melyben nincs politika.

Furcsa az a politika,
— Nem érti azt századika,
Mégis minden csizmadia
Azt hiszi, hogy tudja mi a.

A politika : taktika,
Itten czukor, ott paprika,
Itt paripa, ott rabiga,
De többnyire nagy intriga.

A politika : patika,
Összevissza kotytatik a
Rhebarbara, csomorika,
Hol beteg a politika.

A politika : kalitka,
Belé egygyé záratik a
Kutya, macska, kanárrika,
Ez a bábel politika.

A politika : muzsika,
Egy fujja, járja másika;
Hol ugrik, hol ugratik a
Handabanda politika.

A politika : taliga;
Egyik által vonatik a
Kocsis ostora másika,
Huzavona politika.

Néha kereng mint karika,
Néha nyulik mint pántlika;
Afrika és Amerika,
Itt-ott egy a politika.

Néha meg a politika
Zúg, bömböl, dőf mint a bika;
Ha jön tüzér, huszár, fika,
Ultimál a politika.

Akad olyan politika,
Hol vázzá kiaszatik a
Szegény ember mint hektika;
Ez a marha-politika.

Ritka a jó politika,
Egyik farkas másik róka;
Ott a szőrt bőrt leveszik, a
Hol birka a politika.

Volna még több politika,
De rettentő a kritika;

BCU Cluj / Jobb ha elhallgattatik a / Cluj

S z o l n o k i.

A magyar nyelv ismét itthon.

Hozott az ég! keblünkbe zárt
Rég várt vendég, magyar nyelv!
Lelkünk lelke, szivünk vére,
Velünk maradj, ne tünj el.
Ülj a székbe, mely megillet
Tedd fel babér-koronád.
Erősödjék meg hatalmad
Hosszú századokon át,
Hogy e honban ne mondhassa
Senki többé ezután :
„Nem tudom a magyar nyelvet,
Mivel nem tanulhatám.“

Szálld meg költő s tudós lelkét:
Hogy írjanak *magyarán*:
Tisztaságban, helyességben
Tündökölve egyaránt.
Idegen szót, eszmejárást,
Ne hagyj többé mondani.
Van mi nekünk annál jobb, szebb
Csak ki kell választani.
Hogy e honban ne mondhassa
Költő, tudós ezután:
„Nem tudom a magyar nyelvet,
Mivel nem tanulhatám.“

Szállj az úri terekbe:
Hol eddig más volt divat.
Tudjon veled elmulatni
Nagyságos lányod, fiad.
Casinóban, versenytéren,
Páholyban, vigalmakon,
Minden nagy úr tudjon szólni
A hazai hangokon.
Hogy e honban ne mondhassa
Gróf és grófné ezután:
„Nem tudom a magyar nyelvet,
Mivel nem tanulhatám.“

S szállj a jó táblabiróra,
A ki azzal kérkedik,
Hogy más nyelven, mint magyarul
Nem is hallott még eddig.
S mond meg neki, hogy nem elég:
Téged *viselni* szájban:
Hanem *olvasgatni is kell*
Könyvekben és ujságban,
Hogy e honban ne mondhassa
Senki többé ezután:
„Beszéltem a magyar nyelvet
De b'z én *nem olvasgattam.*“

Egy akol, egy pásztor.

Mit a próféták, a nagy látnokok
Megjósolának, — im elérkezett.
Kik egykor szemközt álltanak, azok
Kiengesztelve nyújtanak kezét ;
Villongó nagy harag lenyűgödött,
Mely oly kitartón dühöngve másszor ;
Hol egykor harcz dult, béke alszik ott
És lőn ime egy akol egy pásztor.

Nincs hit miatt többé vak gyűlölet,
Minden oltáron jó az áldozat,
Nincs szent vita hajszálnyi ok felett
Közös szerelmünk együvé hozott.
Egy lett imánk ; — közösen ünnepel, —
Örömnap hogyha virrad ; hogy ha gyásztor :
Szívének mélyiből minden kebel.
Eként leve egy akol egy pásztor.

Bölcs férfiak, a kiknek elveik
Távol valának, mint két égi sark.
Most régi gyűlölségük elvetik
S csak egy szavuk van : tartsd meg a magyart !
Kik egymást tán halálra keresék
Együtt járnak, mint Pollux és Castor,
Megadta érnünk a kegyelmes ég
Hogy nálunk lett egy akol egy pásztor.

Szegény és gazdag, ész és rang-nemes,
Vitázni megszűnt elsőbség felett.
Irigység, féltés többé nincsenek,
A jobb jövő mindnyájunk kincse lett.
Mivelt ujtás s ős ragaszkodás
Mely koptatá egymást, mint két ráspoly,
Kiegyezett s együtt halad odább :
S lett belőle egy akol egy pásztor.

Kik egymás nyelvén nem beszéltenek,
S szívök gyűlölt, nem értett ajk miatt;
Im most egymás lelkéből értenek,
Mint egy anyától született fiak.
E jó anyának szíve hogyha fáj,
Halljuk dobogni nagy földinduláskor.
De kínja ime gyógyulásra vál,
Mert lett rajta egy akol, egy pásztor.

Ezernyolczszáz ötvenkilenczbe' volt
(Jegyezzük ezt a jobb évek közé!)
Midőn a választófal leomolt —
Mely sziveinket elkülönözé;
Midőn párt-, faj-, rang-, vallás-gyűlölet
Kiveszett e honban minden háztól.
Maradjon így hát világ végeig
Egy Isten és hon; — akol és pásztor!

K—s M—n.

Adjon Isten, fogadj Isten.

Adjon Isten, fogadj Isten !
Buna szinetátye !
Havasok közt, rónasíkról
Köszöntetünk frátye !
Dicső Hunyad idejében,
Kiknek hősi vére
Egy patakban a mienkkel
Folyt a hon földére.
Eltemetett harag szavát
Többet ég ne hallja ;
Zeu sze lu fericsászka !
Isten nyugosztalja.

Adjon Isten, fogadj Isten !
Pán Boh dáj, prijátel,
A ki magyar rokonodat
Soha sem hagyád el,
Kinek anyánk kenyeréből
Jutott csak a barnább,
Még is ha szürödöt kérné
Azt is rátakarnád ;
Nem lesz itt mostoha rokon
Lesz rá idő, meglásd !
Nyech wász Boh dobre pozsehná !
— Kendnek hijuk egymást !“

Adjon Isten, fogadj Isten !
Bogj dobro das prjate.
Soha se szálljon le közénk
A kárörvendő Áte.
Pogány ellen kardja egykor
Rajtunk annyi sebet vert ;
Eltemetett hősök csontja —
A közös sír meg nem mondja :
Melyik magyar, melyik szerb ?

Az élőkben nem volna-e,
Mint ki meghalt: annyi jó?
Nyujtsunk kezet köszöntésre
Hős testvérnép! — zsivió!

Adjon Isten, fogadj Isten!
Juda vándor népe
Ne szomszéd légy, de hazafi
E hon kebelébe.
Légy gazdag és imádj Istent
Akár milyen nyelven,
De szivednek fenekébon
Magyar érzés verjen;
Itt épüljön fel számodra
Vesztett Jérusálem,
A zsidónak is, ha magyar,
Szivből mondjuk: „schólem!”

Hát te bruder, német bruder,
Régi polgártársunk,
Száz meg száz esztendő óta
Ki osztod lakásunk,
A ki fogadott anyádat
Tiszteletben tartod.
Boldog felvirálásáért
Viselsz terhet, — kardot. —
Ki osztottál a magyarral
Búban, jó kedvében
Németül beszélő magyar,
„Du sollst auch leben!”

K—s M—n.

Olyan búcsúztató féle.

Ad nótam : „Hát a nénéd él-e még?
Hát a foga ép-e még?
Rád-e, rád-e, rád-e, rád,
Rád-e vicsorítja még?“

Könybe lábbad két szemem,
Hogy ha azt elképzelem,
Hogy mi voltál hajdanában?
Óh a boldogabb világban
A midőn még minden gála
Egy fekete frakkul álla.
Abban herczeget, minisztert,
Gazdag nábobot, filisztert
Udvarolni leheté,
Hogyha vala fekete,
Álltál olyan magas becsben
Mind Párisban, Bécsben, Pesten.
S most, lehulltál, mint a makk
Szegény frakk!

A ki passe-par-tout valál
Ha paradé volt, vagy bál,
A ki magad képviselted
Egész széles világszerte
A szép czivil-uniformot,
Ki nem rettegél reformot,
A kivel hiába küzde
Hogyha támadt közbe-közbe
Quekker, géhroch, blúz és spenczer
Téged viselt a fórtenczer.
S most a zsidó a Kóhlmarkon
Hogy ha megkap, nyakonmarkol.
S a hátulsó szegre rak
Szegény frakk!

Kiben világ minden nyelve
Egy szóval volt képviselve,
A ki mindig csak békitél
Soha össze nem vesztél.
Kiben csupán komplimentet
De affrontot senki nem tett.
Hisz te nem vagy az oka,
Hogy egymás közt azok a
Diplomaták Bolognában
Összeveszték bolondjában
S mit benned kifőzött Zürich
Azt megint keresztül szűrik,
Még is te vagy a bűnbak
Szegény frakk!

Mindig voltál neutrális
Mégis számkivetett Párizs,
Te semmi rosszat se mondtál,
Nem is voltál ultramontán,
Mégis a Tüjleriákból
Csupa plezántériából
Szépen kitették a szűrőd,
Szegény, méltatlanul tűrőt.
Degrádálva, diffamálva;
Zsibvásárba delegálva,
Te szenvedsz meg szegény mártír
S már ezután kellner, márkír
Fog ottan viselni csak.
Szegény frakk!

K—s M—n.

Megdönthetlen elvek.

Nem is magyar
Ha nem Jankó;
Nem is papir
Ha nem bankó;
Nem is gyerek
Ha nem síró;
Nem is koldus
Ha nem — író.
Nem is nóbel
Ha nem gögös;
Nem is program
Ha nem rőfös;
Nem is regény
Ha nem mérges;
Nem is diák
Ha nem éhes;
Nem is szép lány
Ha nem kapós;
Nem is gazda
Ha nem adós;
Nem is ital
Ha nem habzós;

Nem is váltó
Ha nem tartós;
Nem is város
Ha nem sáros;
Nem is itcze
Ha nem páros;
Nem is kása
Ha nem zsiros;
Nem is festék
Ha nem — piros;
Nem is vámos
Ha nem durva;
Nem is szoknya
Ha nem kurta;
Nem is kalap
Ha nem tollas;
Nem is költő
Ha nem borzas;
Nem is bornyu
Ha nem rugott;
Nem is kalmár
Ha nem — bukott.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

KOLOZSVÁRTT.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A rom. kath. Lyceum betüivel 1860.